

Svampsjukdomar i korn

Eva Mellqvist, Växtskyddscentralen, Skara

Årets försök i korn visar på lönsamhet för svampbekämpning i knappt hälften av försöken. Andelen lönsamma bekämpningar ökar något när maltkornkvalitet räknas in. Angrepp av kornets bladfläcksjuka har förekommit i hela mellansvenska försöksområdet, i en del försök kraftiga angrepp. Sköldfläcksjuka däremot har förekommit framförallt i Sveas försök där förfrukten varit korn.

L15-4040 svampsjukdomar i maltkorn, heter serien som ligger till grund för denna sammanställning. Försöken har legat på 12 platser jämt spridda över mellansvenska försöksområdet. De 4 försöken i Sveas område har behandlats som foderkorn.

Årets skörd

Skördenivåerna norr om Dalälven har i år varit anmärkningsvärt bra. Det har varit något mindre angrepp av sköldfläcksjuka i år,

Tabell 16. Bekämpning av svampsjukdomar i korn 2003. Svea. L15-4040-03

Behandling	Dos l/ha	DC	Skörd och merskörd, kg/ha				Medeltal 4 förs	Bek. netto* kr/ha 4 förs	Bek. effekt bladfl blad 2	Bek. effekt sköldfl blad 3
			Haga gård	Mycklige	Västerby	Röste				
Obehandlat			5695	4121	4344	6185	5086	3815		
Comet+	0,5+									
Sportak	0,5	37	+115	+699	+1268	+142	+556	-176	69	74
Comet+	0,5+									
Juventus	0,5	37	+311	+726	+1152	+279	+617	-170	66	87
Comet	0,5	37	+96	+122	+1114	+150	+371	-185	66	60
Comet	0,25	37	+478	+282	+901	+245	+477	+56	71	44
Stereo	0,8	37	+365	+634	+1118	+431	+637	+155	63	89
Stereo	0,4	37	+402	+555	+893	+267	+529	+165	46	76
Tilt Top	0,8	37	+319	+547	+901	+680	+612	+92	43	90
Län			C	U	W	X				
Dominerande sjukdom			Bladfl	Sköldfl	Bladfl	Sköldfl				
Förfrukt			höstvete	korn	korn	korn				
LSD			434	268	136	260				
Antal försök									3	2
Angrepp i obeh. led									4 %	40 %

*) Foderkorn 0,90 kr/ha, körning 120 kr/ha, körskada 0,5 %, tork- och hanteringskostnad 0,15 kr/kg, Comet 644 kr/l, Sportak 259 kr/l, Juventus 338 kr/l**, Unix 390 kr/l, Amistar 494 kr/l, Stereo 226 kr/l, Tilt Top 282 kr/l.

**) ej reg, uppskattat pris

med vissa undantag. Däremot har det varit en hel del angrepp av bladfläcksjuka liksom i övriga mellansverige. I östra och mellersta Sverige har kornskördarna varit normala eller något under. Mycket regn under försommaren gynnade bladfläcksvamparna. Den mycket höga temperaturen i juli gjorde att avmognaden gick fort.

Sköldfläcksjuka i Sveaförsöken

I försöken i Svea, se tabell 16, förekom angrepp av sköldfläcksjuka. Starkast angrepp var det i försöken på Mycklige och Röste där förfrukten var korn. Här har effekten av Comet varit svag. Bekämpningseffekten av

sköldfläcksjuka var 60 % för Comet 0,5 l jämfört med 89 % för Stereo 0,8 l och 90 % för Tilt Top 0,8 l. Detta återspeglas också i bekämpningsnettot där Stereo gått bäst, tätt följt av Tilt Top.

Kornets bladfläcksjuka dominerade

I östra och västra Sverige, där angreppen av kornets bladfläcksjuka var dominerande, har blandningar av preparat överlag givit bäst bekämpningseffekter på bladfläcksjuka och högst skörd. Bäst bekämpningseffekt av bladfläcksjuka har blandningen Comet 0,5 l och Sportak 0,5 l givit i båda områdena. Bäst

Tabell 17. Bekämpning av svampsjukdomar i malkorn 2003. ÖSF. L15-4040-03

Behandling	Dos l/ha	DC	Skörd och merskörd, kg/ha				Medeltal 4 förs	Bek. netto* kr/ha 4 förs	Bek. netto** kr/ha 4 förs	Bek. effekt bladfl blad 2
			St Lövhulta	Hyttringe	Stensvad	Törsjö				
Obehandlat			6070	5230	4980	7020	5825			
Comet+	0,5+									
Sportak	0,5	37	+160	+1030	+590	+490	+568	-170	-18	74
Comet+	0,5+									
Juventus	0,5	37	+120	+770	+560	+530	+495	-263	-147	64
Amistar+	0,3+									
Unix	0,3	37	+180	+1030	+400	+350	+490	-41	+99	64
Amistar+	0,25+									
Stereo	0,4	37	+420	+890	+460	+430	+550	+55	+185	70
Stereo	0,8	37	+360	+500	+420	+340	+405	-20	+75	84
Stereo	0,4	37	+230	+710	+340	+250	+383	+53	+152	39
Amistar	0,5	37	+260	+510	+430	+300	+375	-109	-16	62
Comet	0,5	37	+580	+590	+460	+340	+493	-96	+18	47
Acanto	0,5	37	+250	+690	+490	+340	+443	-66	+36	46
Sportak	0,5	37	+290	+820	+510	+410	+508	+107	+249	40
Stratego	0,5	37	+100	+810	+430	+340	+420	-73	+38	59
Tilt Top	0,8	37	+140	+410	+400	+240	+298	-145	-47	34
Län			D	E	E	T				
Dominerande sjukdom			Bladfl	Bladfl	Bladfl	Bladfl				
Förfrukt			havre	höstvet	korn	höstvet				
LSD			420	320	300	210				
Antal försök										4
Angrepp i obeh. led										17 %

*) Foderkorn 0,90 kr/kg. Kostnader: Körning 120 kr/ha, körskada 0,5 %, tork- och hanteringskostnad 0,15 kr/kg, Comet 644 kr/l, Sportak 259 kr/l, Juventus 338 kr/l***, Unix 390 kr/l, Amistar 494 kr/l, Stereo 226 kr/l, Tilt Top 282 kr/l, Acanto 508 kr/l***, Stratego 489 kr/l***.

**) Malkorn 1,03 kr/kg (pris korr. för rymdvikt och andel kärnor över 2,5 mm). Kostnader som för foderkorn.

***) ej reg. uppskattat pris

Tabell 18. Bekämpning av svampsjukdomar i malkorn 2003. FIV. L15-4040-03

Behandling	Dos l/ha	DC	Skörd och merskörd, kg/ha				Medeltal	Bek. netto* kr/ha	Bek. netto** kr/ha	Bek. eff blfl bl 2	Bek. eff skfl bl 2
			Anestorp	Sköttorp	Jungatorp	Ölme					
Obehandlat			7442	5563	6079	5436	6130	4598	5182		
Comet+	0,5+										
Sportak	0,5	37	+132	+803	+400	+1263	+650	-110	+44	64	87
Comet+	0,5+										
Juventus	0,5	37	+101	+1012	+199	+1104	+604	-183	-36	59	87
Amistar+	0,3+										
Unix	0,3	37	+101	+1038	+186	+1385	+678	+97	+248	51	79
Acanto+	0,3+										
Unix	0,3	37	-83	+800	+500	+1470	+672	+89	+250	49	68
Stratego	0,8	37	-57	+726	+208	+1129	+502	-160	+5	51	87
Stereo	0,8	37	+66	+663	+267	+1103	+525	+68	+186	37	84
Tilt Top	0,8	37	+21	+721	+227	+1086	+514	+15	+141	29	60
Comet	0,5	37	+33	+802	+307	+1197	+585	-29	+117	39	76
Comet	0,25	37	+98	+491	+290	+971	+463	+41	+144	24	8
Län			R	R	R	S					
Dominerande sjukdom			Bladfl	Bladfl	Bladfl	Bladfl/ sköldfl					
Förfukt			rågvete	potatis	höstvet	korn					
LSD			435	328	384	113					
Antal försök										4	1
Angrepp i obeh. led										65 %	6 %

*) Foderkorn 0,90 kr/kg. Kostnader: Körning 120 kr/ha, körskada 0,5 %, tork- och hanteringskostnad 0,15 kr/kg, Comet 644 kr/l, Sportak 259 kr/l, Juventus 338 kr/l***, Unix 390 kr/l, Amistar 494 kr/l, Stereo 226 kr/l, Tilt Top 282 kr/l, Acanto 508 kr/l***, Stratego 489 kr/l***.

**) Malkorn 1,03 kr/kg (pris korr. för rymdvikt och andel kärnor över 2,5 mm). Kostnader som för foderkorn.

***) ej reg, uppskattat pris

lönsamhet i ÖSF's område har ledet med Sportak 0,5 l. Även Stereo 0,4 l i blandning med Amistar 0,25 l och Stereo ensamt 0,4 l är lönsamma, se tabell 17.

Bästa bekämpningsnettot i Fiv's område har Unix 0,3 l i blandning med Amistar 0,3 l samt Unix 0,3 l i blandning med Acanto 0,3 l (ej reg jan -04) givit, se tabell 18. Notera att försöket i Ölme med starka angrepp av sköldfläcksjuka och stora utslag för svampbekämpning påverkar medeltalet mycket.

Betalning av malkvalitet

Proteinhalt, rymdvikt och andel fullkorn dvs korn större än 2,5 mm (sortering) är viktiga kvalitetsparametrar som all handel använder

för prissättning av malkorn. Kvalitetsgränser och betalningssystem skiljer sig dock åt. I bekämpningsnettoberäkningen för malkorn i tabell 17 och 18 tas hänsyn till rymdvikt och sortering. Gränsen för rymdviktsavdrag är 640 g/l. För andelen fullkorn, dvs kärnor som är större än 2,5 mm, betalas malkornspris (1,03 kr/kg) och för andelen korn som inte klarar detta mått betalas foderkornspris (0,90 kr/kg), ingen gräns tillämpas nedåt detta år.

I årets malkornsförsök (8 st) har alla led klarat proteinhalten, men en del led hamnar i intervallet för avdrag dvs proteinhalter mellan 9 och 10 % samt 11 till 12 %. Detta avdrag har inte tagits med i bekämpningsnettot för malkorn.

Bekämpning ökar andelen fullkorn

Av de 8 malkornsförsöken i ÖSF's och FiV's område är tre lönsamma att bekämpa för foderkornsproduktion. I dessa försök ökar lönsamheten ytterligare för en bekämpning vid malkornsbetalning samt hälften av leden i två försök till blir lönsamma pga bättre sortering.

Vid en jämförelse mellan obehandlade led och ett medeltal för alla bekämpade led visar årets försök att andelen fullkorn i medel-

tal ökar med ca 8 procentenheter. Totalt blir drygt hälften av leden lönsamma att bekämpa vid malkornsbetalning. Om proteinhalten räknas in i betalningen sjunker bekämpningsnettot något.

Växtföljden har betydelse

Tabell 19 visar en jämförelse mellan medelskördar och bekämpningsnetto för foderkorn med olika förfrukter. Försöken är hämtade från serie L15-4040. Sammanställningen bekräftar att växtföljden har betydelse.

Tabell 19. Jämförelse medelskördar och bekämpningsnetto för foderkorn med olika förfrukter från serie L15-4040 2003.

Behandling	Dos, l/ha	DC	Skörd och merskörd förfrukt		Bek. netto** förfrukt	
			korn kg/ha	övriga* kg/ha	korn kr/ha	övriga* kg/ha
Obehandlat			5013	6157	3760	4618
Comet+Sportak	0,5+0,5	37	+792	+447	+1	-261
Comet+Juventus	0,5+0,5	37	+764	+435	-60	-321
Stereo	0,8	37	+741	+348	+234	-64
Comet	0,5	37	+609	+393	-7	-172
Tilt Top	0,8	37	+723	+297	+175	-147
Amistar+Unix	0,3+0,3	37	+832	+558	+217	+8
Antal försök			5	7	5	7

*) höstvetete, rågvete, havre, potatis

) foderkorn 0,90 kr/ha, körning 120 kr/ha, körskada 0,5 %, tork- och hanteringskostnad 0,15 kr/kg, Comet 644 kr/l, Sportak 259 kr/l, Juventus 338 kr/l, Amistar 494 kr/l, Stereo 226 kr/l, Tilt Top 282 kr/l.

***) ej reg, uppskattat pris